

רשמים ממפגש אנשי חינוך עם מפקד חיל האוויר

נתנאל אלישיב, עלי

- הכל החל לפני כחודשיים. ג', תלמיד חביב שלמד בכיתה שלי במכינה הקדם-צבאית 'בני דוד' בעלי, היה על הקו. ג' הוא אחד משני בני הכיתה הראשונה שלי במכינה שהתגייסו לקורס טיס. בשלב מסוים אחד מהם הוסב ליחידת המל"טים (מטוסים ללא טייס), וג' נשאר לבדו בקורס, אותו יסיים בימים הקרובים, כנווט קרב.
- "אמרו לנו שאנחנו צריכים לרשום שם של איש חינוך שתתם לעיצוב דרכינו בחיים, אז כתבתי את שמך".
- "תודה רבה, אבל לשם מה זה?"
- "אמרו לנו שעורכים ערב משותף לבוגרי הקורס ולאנשי החינוך הללו, במעמד מפקד חיל האוויר".

רק בשבוע של המפגש התברר לג' שהמפגש מיועד רק לאנשי החינוך, כלומר שבוגרי הקורס כלל לא ישתתפו בו. הואיל והחשוב בעיניי היה להימצא שם בשביל ג', שקלתי לבטל את השתתפותי. לבסוף החלטתי להופיע בכל זאת למפגש, וביום המיועד עשיתי את דרכי מעלי לקריה בתל אביב בתחושה שאני עומד לבזבז ערב.

חניתי, נכנסתי לבניין חיל האוויר, ולאחר שעברתי דרך כמה שערים נכנסתי לחדר הישיבות הצמוד ללשכתו של מפקד חיל האוויר. בחדר כבר ישבו כמה עשרות אנשים מסביב לשולחן גדול. המחזה הראשון היה מרשים, פסיפס רחב של עם ישראל: מאנשים בשנות העשרים לחייהם עד כאלה בשנות הששים שלהם, חילוניים ודתיים, בני עדות שונות, ישראלים ותיקים לצד עולים. גם העזרים הטכנולוגיים האיכותיים שהיו ברחבי החדר לא האפילו על המראה הבסיסי הצנוע של המקום.

מפקד החיל, האלוף עידו נחשתן, נכנס לחדר. אלמלא המדים, הייתי מתייג אותו כמנהל סניף בנק או מנכ"ל חברת היי-טק. נחשתן הוא בנו של חבר הכנסת לשעבר יעקב נחשתן, ירושלמי במקור שהתקדם בסולם הדרגות עד לתפקיד הבכיר ביותר בחיל. בשיחה עשה רושם של אדם שלו, נינוח, נטול יוהרה, בגובה העיניים. כנראה שבידיו של האיש הנעים והשקט הזה מרוכזת עצמה רבה יותר מאשר זו שבידי כל אלוף אחר במטכ"ל.

התחיל סבב, בו כל משתתף הציג את עצמו, סיפר על הקשר שלו עם פרח הטיס לכבודו הגיע ותרם משהו קטן מה'אני מאמין' שלו. לא לקח יותר מחמש דקות להבין שעומד להיות ערב מיוחד במינו, מלא תוכן, ושחבורת האנשים שהגיעה בין השאר מקרית שמונה שבצפון ומקיבוץ גרופית שבדרום היא חבורה מיוחדת שיש הרבה מה ללמוד ממנה.

המחנכים חשו נרגשים להשתתף בערב, משתי סיבות עיקריות:

1. הם התרגשו מכך שפרח הטיס בחר דווקא בהם בתור דמות שעיצבה את דרכו. הם שמחו להיווכח בכך שיש מי שמעריך את מה שהם עשו עבורו, וראו בכך נקודת אור בתוך רצף עבודתם הסיזיפית בשדה החינוך.
2. הם התרגשו מכך שחיל האוויר מכיר בכך שיש למחנכים חלק גדול בהתפתחותם של הטייסים המצוינים שמשרתים בחיל. רוב הנוכחים עובדים במערכת החינוך הפורמאלית, הם רגילים לעבוד

קשה, לקבל שכר נמוך ולהיות שק החבטות של החברה הישראלית, והנה חיל האוויר, אי בלתי מעורער של מצוינות ו"מצליחות", יודע להכיר להם טובה.

קיבלתי המון מעצם המפגש עם סיפור החיים של המורים השונים: המורה שעזב קריירה בהיי-טק כדי לעסוק בחינוך, החקלאי משדה אליהו שהחליט שאחרי שלושים שנה של גידול ירקות הוא רוצה להקדיש את עצמו לגידול אנשים, מנהל התיכון שהיה צריך לצאת באמצע כי הוא עומד לעבור ניתוח למחרת, אבל לא רצה להחמיץ את המפגש. שמחתי לראות גם דמויות פחות צפויות, כמו כמה וכמה מורים לחינוך גופני, מורה לאנגלית, מאמן כדור-יד ומאמן ג'ודו. מסתבר שיש מורים מקצועיים ומדריכי חוגים שמחנכים לא פחות מהמחנכים הרשמיים.

שתי דמויות מהעלייה הרוסית בלטו. מרכז מגמת הפיזיקה בתיכון מכבים-רעות, שעשרים טייסים למדו אצלו בשלוש שנים, מורה שמוכיח שאתה יכול לדרוש מתלמידך משמעת ברזל ועם זה להיות אהוב ואהוד; והמדריכה בפנימייה לעולים שנמצאים בארץ ללא בני משפחתם, שהחניך שלה יהיה הראשון לסיים קורס טיס מאז נוסדה הפנימייה לפני שנים רבות. הריו יבואו למסדר הכנפיים מאוקראינה הרחוקה.

כשהגיע תורי לדבר כבר היינו לקראת סוף הסבב, אז כדי להעיר את הפורום פתחתי בכך שהערב מהווה עבורי חוויה מתקנת, כי הטייסים שהכרתי בשירות הסדיר היו אנשים מאוד לא נחמדים. כשארשת פליאה נסוכה על פני חברי הפורום, הסברתי את כוונתי: "בכל פעם שבה הם לקחו אותי טרמפ, באמצע הטיסה מישהו פתח את הדלת והשליך אותי החוצה מגובה של 1,200 רגל... הם גם נהגו להוריד אותנו ממסוקים בוואדי שלטענתם היה סמוך למקום המתוכנן, ולנו, החי"רניקים, היה חצי יום ללכת ולחשוב עד כמה המונח 'סמוך' הוא יחסי". לאחר שאמרתי כמה דברים בשבחו של ג', ביקשתי להעלות את הנושא של רוב המתגייסים לקורס הטיס, שבשלב כזה או אחר מוצאים את עצמם מודחים מהקורס. תיארתי כיצד מהרגע שבו בחור עובר את הגיבוש לקורס טיס, החברה מסביבו מכתירה אותו כבר כטייס לכל דבר ועניין, מה שמגביר את המשבר כשהוא מתבשר שלא יוכל להגשים את חלומו. הבעתי תקווה שהחיל יגביר את מאמציו להיפרד מחיילים אלה ברוח טובה, לחזק את ביטחונם העצמי ולסייע להם למצוא מקום חלופי טוב בצבא. מתגובתו של האלוף ניכר היה שהדברים נפלו על אוזניים קשובות.

לפני שדיבר, האלוף אמר שהוא נאלץ לצאת לכמה רגעים. אמרתי לבחור שישב לידי: "מעניין מי הולך לחטוף טיל בעוד שתי דקות...". האלוף שב אל החדר ודיבר על כך שההון האנושי הוא ההון העיקרי בישראל, ולכן יש לעשות הכול כדי לטפחו. תמצית דבריו: "אתם עוסקים בהשפעה על בני אדם, וזו ההשפעה ארוכת הטווח ביותר, היא נמשכת דור ולעיתים כמה דורות, ואנו בחיל האוויר משתדלים להביע הערכה כשאפשר, כי זה נותן אנרגיה להמשיך הלאה. הרדידות שמשודרת בטלוויזיה בסלון אינה משקפת את המציאות, במציאות יש המון אנשים ערכיים שעובדים קשה כדי שמדינת ישראל תצליח, וכל מי שנפגש עם הדור הצעיר – כמוני וכמוכם – יודע שזאת האמת".

האלוף נפרד מכל משתתף בלחיצת יד ובהענקת תעודת הוקרה. בדרכי החוצה, חשבתי איך בכל פעם שבה אנשים משדרות הציבור השונות נפגשים פנים אל פנים, מתברר שהמכנה המשותף שלנו כיהודים בישראל גדול בהרבה מן המפריד בינינו. עוד חשבתי עד כמה צה"ל מהווה חיבור ממשי וחי בין חלקי הציבור השונים בישראל; המרים עליו יד, כמרים יד על עצם קיומנו הלאומי בארץ ישראל. נכנסתי לרכב, התנעת, והספקתי לשמוע עדכון חדשות בו הודיעו על תקיפה של חיל האוויר ברצועת עזה, בה נפגעה חוליה שעמדה לשגר קסאמים לנגב המערבי. כנראה ש"מנהל הבנק" ופקודיו יודעים את מלאכתם...

זכות גדולה לגור במדינת ישראל, זכות גדולה לשרת בצה"ל וזכות גדולה לעסוק בחינוך.